

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Γ' ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

Κείμενο 1

Η πρόκληση της επιστημονικής και τεχνολογικής ανάπτυξης

Διασκευασμένο για τις ανάγκες της εξέτασης απόσπασμα που έχει αντληθεί από το βιβλίο «Ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση, Θεσμοί και λειτουργίες», τόμος Α', των Δ. Βεργίδη, Α. Λιοναράκη, Α. Λυκουργιώτη, Β. Μακράκη, Χ. Ματραλή, εκδ. Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Πάτρα, 1999.

Όπως είναι γνωστό, τις τελευταίες δεκαετίες οι επιστημονικές, τεχνολογικές και κοινωνικο-οικονομικές εξελίξεις είχαν ως αποτέλεσμα τον πολλαπλασιασμό και τη ριζική διαφοροποίηση των γνώσεων που είναι αναγκαίες για την επαγγελματική και κοινωνική ζωή. Έτσι, καμιά τυπική εκπαίδευση δεν είναι πια επαρκής για ολόκληρη τη διάρκεια της ζωής μας. [...] Ένας επιστήμονας είναι υποχρεωμένος, προκειμένου να μην απαξιωθούν οι γνώσεις του, να επιμορφώνεται και να ενημερώνεται διαρκώς για τις εξελίξεις στον κλάδο του.

Όπως είναι ευνόητο, προκύπτουν πολύ σημαντικές συνέπειες στο επίπεδο της αποτελεσματικότητας του επιστημονικού δυναμικού. Σύμφωνα με την έκθεση της Συμβουλευτικής Επιτροπής για τη Βιομηχανική Έρευνα και Ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η απαξίωση του γνωστικού κεφαλαίου των εργαζομένων οδηγεί στη μείωση της παραγωγικότητάς τους. Πιο συγκεκριμένα, υπογραμμίζεται ότι «...αν η χρήσιμη γνώση έχει μια ημιζωή περίπου δέκα ετών, το γνωστικό κεφάλαιο υποτιμάται σ' αυτή την περίπτωση με ρυθμό 7% το χρόνο προκαλώντας μια αντίστοιχη μείωση της αποτελεσματικότητας του εργατικού δυναμικού». Συνεπώς, η συνεχιζόμενη εκπαίδευση και κατάρτιση των εργαζομένων αποτελεί αναμφισβήτητη ανάγκη.

Παράλληλα, η επιστημονική και τεχνολογική έκρηξη, και ιδιαίτερα η ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών, στο πλαίσιο του διεθνούς οικονομικού ανταγωνισμού, έχει ως αποτέλεσμα την όξυνση της ανεργίας. Για παράδειγμα, σύμφωνα με το Ινστιτούτο Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών, για κάθε 100 ανειδίκευτους εργαζόμενους που αποχωρούν στον κλάδο της ελληνικής τσιμεντοβιομηχανίας προσλαμβάνονται μόνο 50, από τους οποίους μόνο 17 ανειδίκευτοι.

Με βάση τα παραπάνω δεδομένα, που σχετίζονται με την «κοινωνία της γνώσης», είναι σαφές ότι η προσφορά και η ζήτηση εκπαιδευτικών ευκαιριών δεν αφορά μόνο τους υποαπασχολούμενους ή/και τους ανέργους ή μόνο ειδικές κατηγορίες πληθυσμού (όπως ο ελληνισμός της διασποράς). Είναι αναγκαία ακόμα και στους πτυχιούχους πανεπιστημίων,

των οποίων η ζήτηση για επιπλέον εκπαίδευση σύμφωνα με ερευνητικά δεδομένα είναι ιδιαίτερα αυξημένη σε σχέση με τους απόφοιτους χαμηλότερων εκπαιδευτικών βαθμίδων. Αυτή η ανάγκη καθιστά απαραίτητη την ανάπτυξη ανοικτού συστήματος εκπαίδευσης σε μεταπτυχιακό επίπεδο στη χώρα μας.

Κείμενο 2

Κείμενο 3

Μικρή ιστορία ενηλικίωσης (απόσπασμα)

Απόσπασμα από την ομότιτλη ιστορία που περιλαμβάνεται στο βιβλίο του Σπύρου Κιοσσέ «Τα πρωτοβρόχια» (εκδ. Μεταίχμιο, 2022).

Η Πρωτομαγιά εκείνη θα μου μείνει αξέχαστη. Η μαμά είχε στρώσει τα φαγητά και μαζευτήκαμε να φάμε καθισμένοι στο χώμα, πάνω σε μικρά μαξιλαράκια που είχαμε φέρει μαζί μας. [...] Ο μπαμπάς, που λατρεύει το αλάτι, πάντα ρίχνει στο φαγητό του, όσο αλμυρό κι αν το έχει κάνει η μαμά, για να του αρέσει, ζήτησε την αλατιέρα. Η μαμά, αναστατωμένη, έψαξε το καλάθι, το άδειασε όλο, δεν το βρήκε, πήγε στο αμάξι, έψαξε όλες τις σακούλες, δεν το βρήκε, ούτε στο πορτμπαγκάζ, ούτε πουθενά, η μαμά είχε ιδρώσει, ο μπαμπάς την κοίταζε άγρια, κι εγώ καταλάβαινα τι θα γινόταν σε λίγο, η μαμά ξανάψαξε το καλάθι, το αναποδογύρισε, «μα ξέχασες το σημαντικότερο πράγμα;» άρχισε να ουρλιάζει ο μπαμπάς, ο κύριος Τάκης του έλεγε να ηρεμήσει, «σιγά το πράγμα, κοίτα τι ετοιμασία έκανε η γυναίκα», η κυρία Μαρία έψαχνε ανάμεσα στα πλαστικά πιάτα με όλα τα φαγητά που είχε φέρει η μαμά, τα κεφτεδάκια τις μπριζόλες, τις σαλάτες, το τυρί το κασέρι, τις πιπεριές, τη

μελιτζανοσαλάτα για το ούζο του μπαμπά, τις χαρτοπετσέτες, αλλά πουθενά το σημαντικότερο πράγμα.

[...] Σήμερα πήγαμε εκδρομή στις αλυκές. Τώρα τελειώνω να αντιγράψω τις πληροφορίες το χαρτόνι της εργασίας μου [...]. Το αλάτι δεν συντηρεί μόνο τα φαγητά, θέλω να γράψω. Συντηρεί κι άλλα πράγματα: Πρωτομαγιές, κόκκινα πλαστικά τραπεζομάντιλα, φωνές, κλάματα. Τα κρατάει σαν ζωντανά στο μυαλό σου, αλλά κάπως αλμυρά. Αλάτι έχει και στα δάκρυα. Διάβασα ακόμα σ' ένα βιβλίο ότι, αν ρίξεις αλάτι σε ανοιχτή πληγή, πονάς πολύ. Αλλά μετά τον πρώτο πόνο συνηθίζεις. Και καταλαβαίνεις πόσο καλό σου έκανε τελικά το αλάτι. Γιατί σε έψησε. Κι οι πληγές μόνο έτσι κλείνουν. Θέλω να τα γράψω όλα αυτά. Αλλά δεν έχω χώρο.

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 35)

Ερώτημα 1° (μονάδες 15)

Να αναπτύξεις σε 70 περίπου λέξεις τις σκέψεις που σου προκαλεί το σκίτσο (Κείμενο 2).

Μονάδες 15

Ερώτημα 2° (μονάδες 10)

α. Να τεκμηριώσεις με συντομία αν είναι ολοκληρωμένη από πλευράς οργάνωσης η δεύτερη παράγραφος του Κειμένου 1 (μονάδες 6).

β. Να περιγράψεις με συντομία δύο τρόπους με τους οποίους επιτυγχάνεται η συνοχή ανάμεσα στις περιόδους λόγου της τελευταίας παραγράφου του Κειμένου 1 (μονάδες 4).

Μονάδες 10

Ερώτημα 3° (μονάδες 10)

Το Κείμενο 1 είναι απόσπασμα από ακαδημαϊκό σύγγραμμα, επομένως έχει επιστημονικό λόγο. Να εντοπίσεις (μονάδες 4) και να αναλύσεις με συντομία (μονάδες 6) δύο γλωσσικές επιλογές που επιβεβαιώνουν την παραπάνω διαπίστωση.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 15)

Να ερμηνεύσεις τη σχέση που έχει με το αλάτι ο αφηγητής στο Κείμενο 3 αξιοποιώντας τρεις σχετικούς κειμενικούς δείκτες. Ποιες σκέψεις και συναισθήματα σου προκάλεσε η ανάγνωση του κειμένου; Η απάντησή σου να εκτείνεται σε 150 περίπου λέξεις.

Μονάδες 15